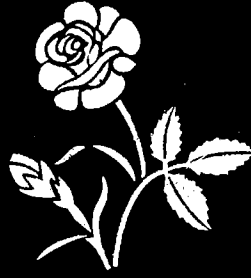

श्रीमद्वल्लभाचार्येण कृत

श्रीसुषोधिनील-तामसङ्गलप्रकरण

श्रीमद्भागवत दशमस्कंध

पूर्वार्ध अध्याय २६ थी ३२

★ भाषांतरकर्ता ★

प्रो. गोविन्दलाल हरगोविन्द भट्ट

M.A.

શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્યજી કૃત

શ્રીસુબોધિનીજી-તામસકલપ્રકરણ

શ્રીમદ્ભાગવત દશમસ્કંધ
પૂર્વાર્ધ અધ્યાય ૨૬ થી ૩૨

પ્રત : ૨૦૦

પુસ્તક પ્રકાશન સહાય ૪૦૦/-

: પ્રકાશક :

૧) શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્યજી પુસ્તક પ્રકાશન સંસ્થા

૨) શ્રીવલ્લભાચાર્ય ટ્રસ્ટ (કચ્છ-માંડવી)

કંસારા બનર, માંડવી,

જિ.-કચ્છ, ગુજરાત-૩૭૦૪૬૫

ટે.નં.મ.૦.:૦૨૮૩૪-૨૩૧૪૬૩,૨૨૪૩૦૬.

E-mail : gosharad@sancharnet.in

Website : http://www.pushtimarg.net

ઇ. સ.

૨૦૦૪

વિ. સ.

૨૦૬૦

વલ્લભાબ્દ:

૫૨૭

Prof. M. G. Shastri Memorial Series, Vol. 7.

VALLABHACARYA'S SUBODHINĪ

ON

BHAGAVATA X. 26-32

(Rāsālīlā Chapters)

CRITICALLY EDITED AND TRANSLATED INTO GUJARATI

WITH INTRODUCTION, NOTES ETC.

BY

GOVINDLAL HARGOVIND BHATT, M. A.,

PROFESSOR OF SANSKRIT, BARODA COLLEGE,

AND

PUBLISHED BY

VADILAL NAGINDAS SHAH, B. A., LL. B.,

ADVOCATE, BOMBAY,

WITH THE FINANCIAL HELP FROM

RAO BAHADUR SHETH LALLUBHAI DAMODARDAS,

SHETH RAMDAS NATHUBHAI

AND

SHETH CHIMANLAL HARGOVINDDAS,

THE PROPRIETORS OF THE FIRM OF

SHETH HAKAMCHAND ISHWARDAS, POONA.

400-00

1999 V. S.

Price Rs.

1943 A. D.

Works by Prof. G. H. Bhatt

(under preparation)

- (1) English translation of Vallabhācārya's *Aṇubhāṣya* (Gaekwad's Oriental Series).
- (2) Gujarati translation of Vallabhācārya's *Aṇubhāṣya*.
- (3) The System of Śuddhādvaita Vedānta.
- (4) The History of Śuddhādvaita Literature.
- (5) Gleanings through the works of Vallabhācārya.
- (6) Life of Vallabhācārya.
- (7) A critical edition of Śrī Vallabha's Commentary on the *Bhagavadgītā*.

Printed by Ramchandra Yesu Shedge, at the 'Nirnaya Sagar' Press,
26-28, Kolbhat Street, Bombay 2.

Published by Vadilal Nagindas Shah, B. A., LL. B., Advocate, Bombay.

म. ग. शास्त्रिसारकमालायां १

श्रीमद्वल्लभाचार्यविरचिता

श्रीतामसफलप्रकरणसुबोधिनी

श्रीवटपत्तनस्थप्राध्यापक—

गोविन्दलाल हरगोविन्द भट्ट एम्. ए.

इत्येतेन संशोध्य टिप्पण्यादिप्राप्यसाहित्यमूलकविवेचनपूर्वकमनूदिता ।

श्रीपुण्यपत्तनस्थश्रेष्ठिवर्यहकमचन्दईश्वरदासकार्यालयस्य व्यवस्थापकानाम्—
रावबहादूर शेट लल्लुभाई दामोदरदास—शेट रामदास नथुभाई—
शेट चीमनलाल हरगोविन्ददासेत्येतेषाम्—अर्थसाहाय्येन

श्रीमोहमयीस्य

वाडीलाल नगीनदास शाह बी. ए. एल्. एल्. बी.

इत्येतेन च निर्णयसागरमुद्रणालये मुद्रापयित्वा प्रकाशिता ।

श्रीमद्वल्लभाब्दः १७६]

मूल्यं मुद्राचतुष्टयम्

[वैक्रमसंवत् १९९९

म. ग. शास्त्री सारकमालामां प्रकट थयेला ग्रंथो

१ शुद्धाद्वैतसिद्धान्तप्रदीप (कर्ता-म. ग. शास्त्री)	१-८-०
२ दशमस्कन्धराजसप्रमाणप्रकरणसुबोधिनी (संस्कृत)	१-०-०
३ प्रथमस्कन्धसुबोधिनीनो गुजराती अनुवाद	३-०-०
४ दशमस्कन्धराजसप्रमेयप्रकरणसुबोधिनीनो गुजराती अनुवाद	२-८-०
५ युगलगीतसुबोधिनीनो गुजराती अनुवाद	०-४-०
६ द्वितीयस्कन्धसुबोधिनीनो गुजराती अनुवाद	३-०-०
७ दशमस्कन्धतामसफलप्रकरणसुबोधिनी (मूल संस्कृत अने नीचे विवेचन सहित गुजराती भाषान्तर)	४-०-०

पुस्तको मळवानुं ठेकाणुं

- १ प्रकाशक, त्रीजो भोईवाडो, भूलेश्वर, मुंबई, २
- २ पण्डित गडूलालजीनुं मंदिर, केथिडूल स्ट्रीट, भूलेश्वर, मुंबई, २
- ३ रा. रा. गिरधरलाल जगजीवनदास शाह, बुकसेलर, मोटामंदिर, भूलेश्वर, मुंबई, २
- ४ पुष्टिमार्गीय पुस्तकालय, नडियाद.
- ५ वैश्वानर बुक एजन्सी, सीठाखळी, एलिसब्रिज, अमदाबाद.
- ६ रा. रा. शेठ चीमनलाल हरगोविन्ददास, वेताळ पेठ, पुना सिटि.

(सर्व हक्क अनुवाकदने खाधीन)

मुद्रणस्थान

निर्णय सागर प्रेस,

मुंबई.

भ. ग. शास्त्री स्मारकमाला, ग्रन्थांक ७

श्रीमद्रक्षलाचार्यविरचित

तामसङ्गलप्रकरणसुषोधिनी

संशोधक अने अनुवादक

गोविन्दलाल हरगोविन्द लट्टे, एम. ए.,

संस्कृतना प्राध्यापक, वडोदरा कॉलेज.

द्रव्यनी सहाय करनार

पूनाना गोलोकवासी शेठ हकमचंद धर्धरदासनी पेढीना

संयालको

रावणहादूर शेठ लक्ष्मणलाल दामोदरदास,

शेठ रामदास नथ्युलाल,

शेठ यामनलाल हरगोविन्ददास.

प्रकाशक

वाडीलाल नगीनदास शाह, एम. ए. एल. एल. एम., जेडवोकेट,

६८, त्रीने लोडवाडो, लूवेधर, मुंभई २.

वि. सं. १९९९

मूल्य ४-०-०

ध. सं. १९४३

૧ પ્રકાશકનું નિવેદન	
૨ ભાષાન્તરકારનું નિવેદન	
૩ ઉપોદ્ધાત	
૪ તામસકલપ્રકરણ મુખ્યોદિની, મૂલ અને ભાષાન્તર	૧-૩૬૫
(૧) અધ્યાય ૨૬ : ગોપીજનો સાથે ભગવાનની રાસકીડાનો આરંભ, ગોપીજનોનો ગર્વ અને તેથી ભગવાનનું તિરોધાન.	૧-૮૪
(૨) અધ્યાય ૨૭ : ભગવાનના તિરોધાનથી ગોપીજનોની ભગવદ્દીલામાં તત્પરતા, ભગવાનની શોધ અને આન્તરલીલા.	૮૫-૧૨૮
(૩) અધ્યાય ૨૮ : ગોપીગીત.	૧૨૯-૧૭૦
(૪) અધ્યાય ૨૯ : ગોપીજનોની દીનતાથી ભગવાનની પ્રસન્નતા અને પ્રાકટ્ય.	૧૭૧-૨૧૮
(૫) અધ્યાય ૩૦ : ગોપીજનો સાથે ભગવાનની રાસકીડા; પરીક્ષિતની શંકા અને શુકદેવજીએ કરેલું સમાધાન.	૨૧૯-૨૮૮
(૬) અધ્યાય ૩૧ : અન્યાઅયથી થતું દુઃખ, અને તેમાંથી મુક્ત કરનાર ભગવાન; સર્પના આસમાંથી નન્દનો ભગવાને કરેલો મોક્ષ : સુદર્શન નામના વિદ્યાધરનો સર્પયોનિમાંથી મોક્ષ : ભગવાન અને બલદેવજીનું ગાન અને રમણુ : શંખચૂડનો વધ.	૨૮૯-૩૧૬
(૭) અધ્યાય ૩૨ : યુગલગીત.	૩૧૭-૩૬૫
૫ ઉપદેશામૃત : શ્રીવલ્લભાચાર્યનાં વચનામૃતો.	૩૬૬-૩૬૮
૬ કારિકાનુક્રમણિકા.	૧
૭ શ્લોકાનુક્રમણિકા.	૨-૪
૮ ઉપન્યસ્ત વાક્યોનું સૂચિપત્ર.	૫-૭
૯ શોધપત્ર.	૮

પ્રકાશકનું નિવેદન

ઈ. સ. ૧૯૨૨માં પરમપૂજ્ય ભગવદ્દર્શનપરાયણ શાસ્ત્રીજી મગનલાલભાઈની સત્પ્રેરણાથી પૂતાની શેઠ હકમચંદ ઈશ્વરદાસની સુપ્રસિદ્ધ પેઢીના પરમ ભગવદીય સંચાલકો—શેઠ હરગોવિન્દદાસ ઉગરચંદ, રા. બ. શેઠ લલુભાઈ દામોદરદાસ વગેરે—ને દશમસ્કન્ધના તામસ ક્ષેત્ર પ્રકરણનાં શ્રીસુબોધિનીજીનું ગુજરાતી ભાષાન્તર છપાવવાની ઇચ્છા થઈ અને તે કાર્ય શાસ્ત્રીજીને જ સોંપ્યું. શાસ્ત્રીજીએ બધું ભાષાન્તર તૈયાર કર્યું અને ગોપીગીત અને યુગલગીત એ બે ગીતો ઉપરનાં શ્રીસુબોધિનીજીનું ભાષાન્તર છપાવ્યું. પછીથી બીજાં વ્યવસાયમાં પડવાથી શાસ્ત્રીજી આકી રહેલો ભાગ છપાવી શક્યા નહિ. આખરે ઈ. સ. ૧૯૩૫ના મે મહિનામાં તેમણે તામસક્ષેત્રપ્રકરણ સુબોધિની અને તેનું ગુજરાતી ભાષાન્તર સુરતના અનાવિલ પ્રેસમાં છપાવવાનો આરંભ કર્યો, પણ ભગવદ્દિગ્દેશવશાત ઈ. સ. ૧૯૩૫ના જુલાઈમાં તો શાસ્ત્રીજીનો ગોલોકવાસ થયો, અને મુદ્રણનું કાર્ય અટકી પડ્યું.

ઈ. સ. ૧૯૩૫ના ઓક્ટોબરમાં રા. બ. શેઠ લલુભાઈ દામોદરદાસ અને ગો. વા. શેઠ હરગોવિન્દદાસ ઉગરચંદના સત્પુત્ર ચીમનલાલભાઈ, એ બે જણે ગો. વા. શાસ્ત્રીજીના વિદ્વાન્ બ્રાહ્મણ પ્રો. ગોવિન્દલાલ ભટ્ટને શાસ્ત્રીજીએ જે કામ માથે લીધું હતું તે કામ પૂર્ણ કરવાની વિનંતી કરી, અને તામસક્ષેત્રપ્રકરણસુબોધિનીનું ભાષાન્તર ફરીથી સરલ ગુજરાતી ભાષામાં કરવાનું આગ્રહપૂર્વક કહ્યું. આ બંને પરમ ભગવદીયોની સદિગ્દેશને માન આપીને તામસક્ષેત્રપ્રકરણસુબોધિનીનું સરલ ભાષામાં ભાષાન્તર કરવાનું કામ પ્રો. ગોવિન્દલાલ ભટ્ટે સ્વીકાર્યું, અને તેમને બીજાં અનેક વ્યવસાયો હોવા છતાં તે કામ ભગવત્કૃપાથી પૂર્ણ પણ કર્યું. તેમણે મૂલ સુબોધિનીના ભાષાન્તર ઉપરાંત ટિપ્પણી, પ્રકાશ, લેખ, યોજના, કારિકાર્ય વગેરે સાહિત્યનો ઉપયોગ કરીને કૌંસમાં વિવેચન પણ આપ્યું છે.

અભ્યાસકોને સરલ પડે તેટલા માટે મૂલ સુબોધિનીની નીચે જ ગુજરાતી ભાષાન્તર છપાવવામાં આવ્યું છે. આ પ્રમાણે સામ્પ્રદાયિક સંસ્કૃત ગ્રંથો છાપવામાં આવે તો વાચકોને ગ્રંથ સમજવામાં ઘણી સંરલતા પડે એ સ્વાભાવિક છે.

નિર્ણયસાગર પ્રેસ જેવા સર્વોત્તમ મુદ્રણાલયમાં સર્વોત્તમ કાગળ ઉપર આ ગ્રંથ ગ્રંથને છપાવવાનો બંધો ગ્રંથ પરમ ભગવદીય રા. બ. શેઠ લલુભાઈ દામોદરદાસ, રા. રા. શેઠ રામદાસ નશ્યુભાઈ તથા રા. રા. શેઠ ચીમનલાલ હરગોવિન્દદાસે ઘણી ઉદારતાથી આપ્યો છે, તેને માટે તેમનો અન્તઃકરણપૂર્વક અલ્પ આભાર માનવામાં આવે છે. આશા રાખીએ છીએ કે અન્ય સામ્પ્રદાયિક ધનિક સભ્યનો આ પ્રમાણે પુષ્ટિમાર્ગના ઉત્તમ સાહિત્યને ઉત્તેજન આપશે.

નિર્ણય સાગર પ્રેસના વ્યવસ્થાપકોએ આ કાર્યમાં રસ લઈને ઘેરથી જે ઉદારતા દર્શાવી છે તેને માટે તેમનો અન્તઃકરણપૂર્વક આભાર માનવામાં આવે છે. આ અનુવાદ વૈષ્ણવ સૃષ્ટિને ઉપયોગી નિવડશે એવી અભિલાષા સાથે તેને શ્રીમદાચાર્યચરણના અનન્ય લક્ષ્મી ગોલોકવાસી શાસ્ત્રી મગનલાલદ્વારા શ્રીમદાચાર્યચરણના ચરણકમલમાં સમર્પવામાં આવે છે.

૬૮, ત્રીજો ભોઈવાડો, બૂલેશ્વર,
સુબર્ધ, ૨.
તા. ૨૫-૧૦-૪૩

વાડીલાલ નગીનદાસ શાહ.